

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

**Інститут післядипломної освіти та довузівської
підготовки**

Кафедра управління та бізнес-адміністрування

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІОЛОГІЯ**

Освітня програма «Публічне управління та
адміністрування»

Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування

Галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри управління
та бізнес-адміністрування
Протокол № 1 від «27» серпня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Соціологія
Освітня програма	Публічне управління та адміністрування
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	1/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 16 год. Практичні заняття – 14 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Соціологія» є формування у студентів знань і навичок розуміння оточуючих їх соціальних явищ та процесів, які відбуваються в даний момент в Україні, дослідження гострих суспільних питань соціальної нерівності, бідності та багатства, міжнаціональних, економічних та політичних конфліктів, процесів, які відбуваються у всіх інститутах українського суспільства, формування активної життєвої та громадянської позиції студентства, їх ціннісної орієнтації, в тому числі й професійної. Дисципліну «Соціологія» присвячено ознайомленню з об'єктом, предметом, структурою, категоріальним апаратом соціологічної науки, історичним розвитком соціологічної думки в Західній Європі і на Україні, з питаннями методології, методики та технології конкретних соціологічних досліджень, а також зі специфікою застосування результатів соціологічних досліджень та соціальних технологій у практичній діяльності.

Основними цілями навчальної дисципліни є: засвоєння базових категорій соціологічної науки; отримання знань з теоретико-методологічних та емпіричних аспектів соціології у просторі класичних надбань та сучасних тенденцій; опанування наукового підходу до аналізу соціальних явищ та процесів сучасного суспільства; набуття навичок самостійного аналізу та пошуку можливих шляхів вирішення соціальних проблем; ознайомлення з особливостями проведення емпіричних соціологічних досліджень та набуття навичок роботи з соціологічними даними.

Компетентності

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність працювати в команді.

ЗК7. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ФК.9. Здатність впроваджувати інноваційні технології в публічному управлінні та адмініструванні.

ФК.10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання

ПР1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

3. Структура дисципліни

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Соціологія як галузь наукового знання.	Знати предметну область дослідження соціології, її структуру та категоріальний апарат. Знати види та методи соціологічних досліджень. Вміти застосовувати методи соціологічних досліджень у проведенні власних наукових досліджень та представляти їх. Вміти аналізувати міждисциплінарні зв'язки соціології та їх особливості.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Есе, <ul style="list-style-type: none"> • Завдання для самостійної роботи
2.	Тема 2. Історія становлення та формування соціологічної думки	Знати основні етапи та напрями розвитку соціології. Сформувати знання про основні етапи становлення соціологічної науки, основні теоретикометодологічні підходи до аналізу суспільства, його явищ та процесів. Вміння працювати з джерелами інформації та аналізувати інформацію.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Есе, <ul style="list-style-type: none"> • Завдання для самостійної роботи
3.	Тема 3. Суспільство як соціальна система	Сформувати знання про суспільство як соціальну систему, його базові компоненти та основні напрями дослідження суспільства у соціології. Скласти уявлення про різновиди соціальних систем та соціальних змін. Знати соціальну структуру суспільства, її різновиди та структурні елементи. Навики аналізу основних структурних компонентів суспільства та різних видів соціальних змін.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси,

			<ul style="list-style-type: none"> • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
4.	Тема 4. Особистість в системі соціальних відносин	Знати соціологічні концепції особистості, структуру та соціальну типологію особистості, різні форми соціальних відхилень у поведженні. Навики аналізу соціальних типів особистості, їх способу життя та умов формування. Розрізняти основні моделі адаптації людини до соціальних умов.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
5.	Тема 5. Культура та масова комунікація як соціальні явища	Знати складові елементи культури та масової комунікації, основні методологічні підходи до аналізу культури та масової комунікації. Розкривати зміст та здійснювати аналіз соціокультурних процесів. Володіти навиками аналізу змісту сучасних масових комунікацій та їх впливу на процеси віртуалізації суспільства.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Есе, • Завдання для самостійної роботи
6.	Тема 6. Соціологія молоді та сім'ї	Знати основні категорії соціології молоді та сім'ї, структуру молоді як соціально-демографічної спільноти, моделі адаптації сучасної молоді до динамічного соціального середовища, структуру та типи сучасної сім'ї. Вміти аналізувати явища пов'язані з процесами адаптації сучасної молоді до умов суспільного розвитку та природу стабільності сучасної сім'ї	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Есе, • Завдання для самостійної роботи

7.	Тема 7. Соціологія конфлікту	Знати природу та структуру конфлікту, особливості його динаміки та основні способи управління. Вміти аналізувати різні типи конфліктів на рівні міжіндивідуальних та міжгрупових відносин. Навики використання основних методів управління різними типами конфліктів на мікрорівні соціальної взаємодії.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи,
8.	Тема 8. Соціологія віку	Розуміти поняття віку в науці, соціальний вік, вікові етапи людського життя (дитинство, підлітковий вік, юність, зрілість, похилий вік) та їх особливості.. Соціологія дитинства. Методи та процедури дослідження дітей та підлітків. Правовий захист дітей та підлітків. Люди похилого віку та їх соціальні проблеми.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Есе, • Завдання для самостійної роботи

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Практичне заняття	60
Самостійна робота	20
Індивідуальне завдання	20
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Робота на парах	Оцінка за самостійну роботу	Оцінка за індивідуальне завдання	Разом
60	20	20	100
<ul style="list-style-type: none"> • Оцінювання відповідей студентів на практичних заняттях відбувається за 100 бальною шкалою. 			

- По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих оцінок у 100-бальній шкалі множиться на ваговий коефіцієнт 0,6, відповідно – максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 60 балів.
- Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на парах (максимально – 60 балів), отриманих балів за самостійну роботу (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,2, відповідно максимальний бал за самостійну роботу може скласти 20 балів), оцінки за індивідуальне завдання (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,2, відповідно максимальний бал може скласти 20 балів), що в сумі максимально може скласти 100 балів.
- При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, написання есе, опрацювання завдань, підготовка презентацій доповідей, підготовка індивідуальних завдань тощо.
- Якщо студент не складав змістовий модуль з поважних причин, які підтвержені документально, то він має право на його складання з дозволу зав. кафедри (за заявою).

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

- *90-100 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.
- *70-89 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.
- *50-69 балів* – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.
- *Менше 50 балів* – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми)
Література:	
1. Докаш В.І., Ципко С.Ю., Яремчук С.С. Соціологія. Чернівці, 2011.	
2. Загальна соціологія: [хрестоматія] / концепція, упоряд., перекл. А.В. Фурман, В.С.Біскуп, О.С. Морщакова. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 354 с.	
3. Кузьменко Т.М. Соціологія. Центр навчальної літератури, 2019. 320 с.	

4. Історія теоретичної соціології. Початок ХХ століття. Перша загальнотеоретична криза соціології: навчальний посібник для вузів. М.: Акад. проект Гаудеамус, 2010. 354 с. 6.
5. Історія теоретичної соціології. Соціологія ХІХ століття. Від появи нової науки до предвісників її першої кризи: навчальний посібник для вузів. М. : Акад. проект Гаудеамус, 2010. 370 с.
6. Особистість і соціальні інститути в урбанізованому суспільстві: місто Дніпро: монографія: в 2 томах / В. В. Кривошеїн, О. Ю. Висоцький, В. В. Ніколенко та ін.; за заг. ред. професора В. В. Кривошеїна.– Том 1.– Д.: Видавництво ЛізуновПрес, 2018. 292 с.
7. Бабенко Н. Б. Соціологія сім'ї: навч. Посібник. К.: ДАККІМ. 2004, 256 с.
8. Вербець В. В. Соціологія: теоретичні та методичні аспекти : навч. Посібник. Рівне : РДГУ, 2005. 202 с.
9. Городяненко В. Г. Соціологія: підручник. К.: ВЦ «Академія», 2008. 544 с
10. Квіт С. Масові комунікації. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. – 251с.
11. Лукашевич М. П. Соціологія. Основи загальної, спеціальних та галузевих теорій: підручник. К.: Каравела, 2015. – 544 с.
12. Підлісний М. М. Соціологічний практикум: навчально-наочний посібник у схемах і коментарях. Дніпропетровськ: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2016. – 126 с. С. Масові комунікації. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. – 251с. . 13. Лукашевич М. П. Соціологія. Основи загальної, спеціальних та галузевих теорій: підручник. К.: Каравела, 2015. – 544 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	<p>Кафедра управління та бізнес-адміністрування</p> <p style="text-align: center;">м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57, каб. 111 (вхід з вул. Чорновола)</p> <p style="text-align: center;">тел. +38 (099) 668-04 09 – ст. лаборант кафедри Надія Володимирівна Качур</p> <p style="text-align: center;">https://kutba.pnu.edu.ua/</p> <p style="text-align: center;"> kutba@pnu.edu.ua</p> <p style="text-align: center;">Сторінки в соцмережах:</p> <p style="text-align: center;"> https://www.facebook.com/mbakafedra</p> <p style="text-align: center;"> https://www.instagram.com/kafedra_mba/</p>
Викладач	Кучера Ірина Василівна кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри філософії, соціології та релігієзнавства

Політика курсу	
Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. стор. 4.).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 4-5.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні документи/polozhenja/</p>
Додаткові бали	<p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з</p>

	<p>викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу.</p> <p>Також за рішенням кафедри управління та бізнес-адміністрування студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 3.</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні документи/polozhenja/</p>

Викладач

Кучера І. В.